

V.36. Usprawnienie ruchu tranzytowego poprzez przebudowę drogi krajowej nr 78 na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik - raport cząstkowy

I. Nazwa przedsięwzięcia i beneficjent

1. **Nazwa przedsięwzięcia:** Usprawnienie ruchu tranzytowego poprzez przebudowę drogi krajowej nr 78 na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik

2. Beneficjent: Miasto Rybnik

II. Ogólna charakterystyka przedsięwzięcia

3. Badane przedsięwzięcie miało pierwotnie składać się dwóch przedsięwzięć odpowiadających dwóm etapom:

- Przedsięwzięcie 1: Przebudowa wiaduktu przy ulicy Wodzisławskiej na drodze krajowej nr 78 wraz z poszerzeniem dróg dojazdowych (etap I)
- Przedsięwzięcie 2: Przebudowa (zwana też: remont i częściowa rozbudowa) drogi krajowej nr 78 na ulicach Rybnickiej i Gliwickiej na odcinku ok. 8 km (etap II).

4. W rzeczywistości ze względu na uzyskane oszczędności w ramach projektu zrealizowano trzy dodatkowe przedsięwzięcia w postaci przebudowy lub modernizacji dwu skrzyżowań i jednego mostu na odcinku ulic Gliwickiej oraz Rybnickiej (objętych II etapem). Są to:

- Przedsięwzięcie 3: Modernizacja skrzyżowania ulic: Rybnicka - Milenijna - Cystersów w Rybniku na skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną w ciągu drogi krajowej nr 78
- Przedsięwzięcie 4: Przebudowa mostu nad rzeką Ruda w miejscowości Rybnik w km rzeki 30+057 w ciągu drogi krajowej nr 78
- Przedsięwzięcie 5: Przebudowa skrzyżowania ulic: Rybnicka - Łukowa poprzez budowę dodatkowego pasa ruchu dla pojazdów skręcających w prawo z ul. Rybnickiej w ul. Łukową w miejscowości Rybnik w km rzeki 30+057 w ciągu drogi krajowej nr 78

5. Przedsięwzięcia 1, 3, 4 i 5 są ze sobą technologicznie powiązane, a więc zgodnie z ustawą POŚ (od 8 grudnia 2003 r.) powinny być traktowane jako jedno przedsięwzięcie. Pozwolenia na budowę były wydawane po tym terminie. Jednak z uwagi na to, że nie miało to znaczenia dla ich kwalifikacji z punktu widzenia OOS (zob. pkt 9) dalszą analizę tego zagadnienia można pominąć. Przebudowę wiaduktu przy ulicy Wodzisławskiej na drodze krajowej nr 78 wraz z poszerzeniem dróg dojazdowych można uznać za odrębne przedsięwzięcie z uwagi na przerwę nieobjętą przebudową w ciągu drogi krajowej nr 78 (pomiędzy ul. Wodzisławską a ul. Gliwicką).

6. Przedsięwzięcie zostało określone we wniosku jako realizacja dwu zadań inwestycyjnych:

- Etap I - Przebudowa wiaduktu przy ulicy Wodzisławskiej na drodze krajowej nr 78 wraz z poszerzeniem dróg dojazdowych
- Etap II - Przebudowa drogi krajowej nr 78 na ulicach Rybnickiej i Gliwickiej

Nazwa i istota zadania wskazana we wniosku odpowiada zatem przedsięwzięciom 1 i 2. Przedsięwzięcia 3-5 nie były umieszczone w pierwotnym wniosku; być może potem doszło do jakichś modyfikacji pierwotnego wniosku.

7. Badane przedsięwzięcia wymienione są w załączniku II dyrektywy 85/337/EWG - pkt 10 (e) załącznika wymienia drogi (wszelkiego rodzaju), a pkt 13 wymienia wszelkie zmiany (w tym przebudowy) przedsięwzięć wymienionych w załączniku I lub II, o ile tylko mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko. Umieszczenie przedsięwzięcia w załączniku II dyrektywy oznacza, że powinno ono podlegać procedurze selekcji (kwalifikacji co do tego czy dla danego przedsięwzięcia wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko), przy czym - zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy - selekcja ta może być dokonana w sposób kategoriowy (np. poprzez generalny akt prawny określający za pomocą progów i kryteriów przedsięwzięcia podlegające OOS) lub w sposób indywidualny (w drodze rozstrzygnięcia organu w konkretnej sprawie).

8. Zgodnie z obowiązującym prawem w okresie wydawania zasadniczych decyzji (pozwoleń na budowę) dla przedsięwzięć 1 i 2 sytuacja kształtowała się następująco:

- Przebudowa drogi krajowej nr 78 na ulicach Rybnickiej i Gliwickiej (ok. 8 km) należała do tzw. **II grupy** (dla których raport mógł być wymagany). Rozporządzenie Rady Ministrów z 2002 r. wymieniało bowiem w § 3 ust. 1 pkt 11 lit. g „drogi publiczne o nawierzchni utwardzonej, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 8 lit. c i lit. d¹, o długości nie mniejszej niż 1 km” – dotyczy to pozwoleń na budowę z roku 2004,
- Przebudowa wiaduktu przy ulicy Wodzisławskiej na drodze krajowej nr 78 wraz z poszerzeniem dróg dojazdowych – pozwolenie na budowę również z 2004 r. - należała do **tzw. przedsięwzięć podprogowych** (odcinek drogi poniżej 1 km) zgodnie z tymi samymi wskazanymi wyżej przepisami. Trzeba przy tym przypomnieć, że rozporządzenie RM z 2002 r. zawierało klauzulę (§ 3 ust. 2) pozwalającą uznać przedsięwzięcie podprogowe za wymagające przeprowadzenia procedury OOS (np. wzrost emisji o 20%).

9. Trzy dodatkowe przedsięwzięcia (nr 3-5), dla których pozwolenia na budowę udzielano w sierpniu 2006 r. - należało zakwalifikować jako należące do tzw. **II grupy** (dla których raport mógł być wymagany) – zarówno każde z osobna jak i traktowane jako część przedsięwzięcia z 2004 r. (polegającego na przebudowie 8 km drogi krajowej). Obowiązywało wówczas rozporządzenie RM z 2004 r. w wersji obowiązującej od 08.06.2005 r. W § 3 ust. 1 pkt 56 wymieniało drogi publiczne o nawierzchni utwardzonej, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 29 i

¹ Tj. inne niż „(c) autostrady lub drogi ekspresowe; (d) drogi krajowe, niewymienione w lit. c, o długości nie niższej niż 10 km, oraz inne drogi publiczne o nie mniej niż czterech pasach ruchu, o długości nie niższej niż 10 km

30, z wyłączeniem przedsięwzięć polegających na budowie zjazdów z dróg publicznych. Mimo pewnych wątpliwości (jedna przebudowa polega na budowie dodatkowego pasa ruchu dla pojazdów skręcających) sam beneficjent wykluczył uznanie tego za budowę zjazdu.

10. Główne decyzje zezwalające (pozwolenia na budowę) na realizację badanych przedsięwzięć wydawane były po akcesji Polski do UE (za wyjątkiem jednego z 6 lutego 2004 r.), a zatem kwestie ochrony obszarów Natura 2000 przynajmniej w większości przypadków muszą być brane pod uwagę.

III. Etap realizacji przedsięwzięcia - przeprowadzone procedury

Przedsięwzięcie 1: Przebudowa wiaduktu przy ulicy Wodzisławskiej

11. Główne, istotne dla procedury OOS, decyzje i inne dokumenty dotyczące tego przedsięwzięcia to:

A. Wniosek z dnia 24 grudnia 2003 r. w sprawie przebudowy wiaduktu drogowego na ulicy Wodzisławskiej w Rybniku w km 24+979,76 drogi krajowej nr 78.

B. Decyzja Wojewody Śląskiego nr 24/04 z dnia 6 lutego 2004 r. w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę inwestycji: Przebudowa wiaduktu drogowego na ulicy Wodzisławskiej w Rybniku w km. 24+979,76 Drogi Krajowej nr 78
Decyzja ta nie odnosi się w ogóle do kwestii ochrony środowiska. W uzasadnieniu powołuje „Obwieszczenie o wszczęciu postępowania” z 1 czerwca 2004 r. (zob. niżej).
Z uzasadnienia decyzji wynika, że żadna ze stron nie wniosła uwag.

C. Obwieszczenie o wszczęciu postępowania z dnia 1 czerwca 2004 r. kierowane do stron postępowania. Obwieszczenie to było wywieszone na tablicy ogłoszeń w UM Rybnik. Ponadto obwieszczenie to ukazało się w prasie lokalnej. Zawierało ono pouczenie o prawie składania wyjaśnień i zastrzeżeń.

Przedsięwzięcie 2: Przebudowa drogi krajowej nr 78 na ul. Rybnickiej i Gliwickiej

12. Główne, istotne dla procedury OOS, decyzje i inne dokumenty dotyczące tego przedsięwzięcia to:

A. Wniosek z dnia 28 maja 2004 r. w sprawie remontu i częściowej rozbudowy ulicy Gliwickiej i Rybnickiej w ciągu drogi krajowej nr 78 w Rybniku

B. Raport oddziaływania na środowisko (dołączony do wniosku o pozwolenie na budowę) datowany na wrzesień 2002 r. uzupełniony następnie raportem z kwietnia 2004 r. (Sozoprojekt sp. z o.o. Katowice).
Obie wersje niespełniają przy tym wymogów wynikających z dyrektywy (brak np. analizy wariantów).

C. Decyzja Wojewody Śląskiego nr 108/04 z dnia 3 lipca 2004 r. w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę inwestycji: Remont i częściowa

rozbudowa ulicy Gliwickiej i Rybnickiej w ciągu Drogi Krajowej nr 78 w Rybniku
Decyzja ta nie odnosi się w ogóle do kwestii ochrony środowiska. W uzasadnieniu powołuje „Obwieszczenie o wszczęciu postępowania” z 1 czerwca 2004 r. (zob. niżej).
Z uzasadnienia decyzji wynika, że żadna ze stron nie wniosła uwag.

D. Obwieszczenie o wszczęciu postępowania z dnia 1 czerwca 2004 r. kierowane do stron postępowania. Obwieszczenie to było wywieszone na tablicy ogłoszeń w UM Rybnik. Ponadto obwieszczenie to ukazało się w prasie lokalnej. Zawierało ono pouczenie o prawie składania wyjaśnień i zastrzeżeń.
O wydaniu decyzji poinformowano w identyczny sposób 9 lipca 2004 r.

E. Aneks do raportu (wymienionego wyżej w pkt 12.B) - bez daty - dotyczący tzw. konsultacji społecznych – a rzeczywistości spotkań z radnymi w sprawie planowanej inwestycji (aneks ten nie był materiałem do wydania żadnej decyzji).

Przedsięwzięcie 3: Modernizacja skrzyżowania ulic: Rybnicka - Milenijna - Cystersów

13. Główne, istotne dla procedury OOS, decyzje i inne dokumenty dotyczące tego przedsięwzięcia to:

A. Wniosek z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie modernizacji skrzyżowania ulic: Rybnicka - Milenijna - Cystersów w Rybniku na skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną w ciągu drogi krajowej nr 78

B. Decyzja Wojewody Śląskiego nr 108/06 z dnia 17 sierpnia 2006 r w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę inwestycji: Modernizacja skrzyżowania ulic: Rybnicka - Milenijna - Cystersów w Rybniku na skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną w ciągu drogi krajowej nr 78.

Decyzja ta nie odnosi się w ogóle do kwestii ochrony środowiska. Strony były zawiadamiane imiennie.

Przedsięwzięcie 4: Przebudowa mostu nad rzeką Ruda

14. Główne, istotne dla procedury OOS, decyzje i inne dokumenty dotyczące tego przedsięwzięcia to:

A. Wniosek z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie przebudowy mostu nad rzeką Ruda w miejscowości Rybnik w km rzeki 30+057 w ciągu drogi krajowej nr 78

B. Decyzja Wojewody Śląskiego nr 109/06 z dnia 17 sierpnia 2006 r w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę inwestycji: Przebudowa mostu nad rzeką Ruda w miejscowości Rybnik w km rzeki 30+057 w ciągu drogi krajowej nr 78

Decyzja ta nie odnosi się w ogóle do kwestii ochrony środowiska. Strony były zawiadamiane imiennie.

Przedsięwzięcie 5: Przebudowa skrzyżowania ulic: Rybnicka - Łukowa

14. Główne, istotne dla procedury OOS, decyzje i inne dokumenty dotyczące tego przedsięwzięcia to:

A. Wniosek z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie remontu i częściowej rozbudowy ulicy Gliwickiej i Rybnickiej w ciągu drogi krajowej nr 78 w Rybniku

B. Decyzja Wojewody Śląskiego nr 111/06 z dnia 17 sierpnia 2006 r w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę inwestycji: Przebudowa skrzyżowania ulic: Rybnicka - Łukowa poprzez budowę dodatkowego pasa ruchu dla pojazdów skręcających w prawo z ul. Rybnickiej w ul. Łukową w miejscowości Rybnik w km rzeki 30+057 w ciągu drogi krajowej nr 78

Decyzja ta nie odnosi się w ogóle do kwestii ochrony środowiska. Strony były zawiadamiane imiennie.

Kwestie związane ochroną obszarów Natura 2000

15. W dokumentacji projektu znajduje się Oświadczenie Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 29 kwietnia 2005 r. potwierdzające brak ewentualnego wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000.

16. Zatwierdzanie przedsięwzięć przebiegało w zasadzie na podstawie przepisów ogólnych (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawa Prawo budowlane) a nie na podstawie ustawy z 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (tytuł z okresu realizacji przedsięwzięcia – dalej spec-ustawa). Pominięcia owej spec-ustawy beneficjent nie potrafił przekonywująco wyjaśnić. Panuje przy tym powszechne przekonanie, że inwestor miał w tym względzie swobodę wyboru stosownego trybu - ogólny lub zgodny ze spec-ustawą.

Zaznaczyć jednak trzeba, że jedno z pozwoleń na budowę (dotyczące przebudowy wiaduktu na ul. Wodzisławskiej z roku 2004) podaje jako podstawę prawną art. 24 i art. 28 spec-ustawy ale oznacza to, że została ona zastosowana wybiórczo – w szczególności nie przeprowadzono procedury lokalizacyjnej.

17. Decyzje zezwalające na realizację badanych przedsięwzięć wydawane były w okresie oznaczonym w Metodologii wykonania zadania jako:

- Pozwolenie na budowę nr 24/04 Przebudowa wiaduktu drogowego na ulicy Wodzisławskiej w Rybniku w km. 24+979,76 Drogi Krajowej nr 78 - 6 lutego 2004 r. a więc w okresie III
- Pozwolenie na budowę nr 108/04 Remont i częściowa rozbudowa ulicy Gliwickiej i Rybnickiej w ciągu Drogi Krajowej nr 78 w Rybniku - 3 lipca 2004 r. a więc w okresie IV
- Pozwolenie na budowę nr 108/06 Modernizacja skrzyżowania ulic: Rybnicka - Milenijna - Cystersów w Rybniku na skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną w ciągu Drogi Krajowej nr 78 - 17 sierpnia 2006 r. a więc w okresie V
- Pozwolenie na budowę nr 109/06 Przebudowa mostu nad rzeką Ruda w miejscowości Rybnik w km rzeki 30+057 w ciągu Drogi Krajowej nr 78 - 17 sierpnia 2006 r. a więc w okresie V
- Pozwolenie na budowę nr 111/06 Przebudowa skrzyżowania ulic: Rybnicka - Łukowa

poprzez budowę dodatkowego pasa ruchu dla pojazdów skręcających w prawo z ul. Rybnickiej w ul. Łukową w miejscowości Rybnik w km rzeki 30+057 w ciągu Drogi Krajowej nr 78 - 17 sierpnia 2006 r. a więc w okresie V.

18. Przedsięwzięcia zostały zrealizowane lub w trakcie realizacji, na zaawansowanym etapie (zakończono wszystkie wymagane postępowania administracyjne).

IV. Wykryte uchybienia (niezgodności z prawem)

Przedsięwzięcie 1: Przebudowa wiaduktu przy ulicy Wodzisławskiej

Uchybienia ogólne

19. Jak wskazano wyżej, procedura zatwierdzania tego przedsięwzięcia (wydawania dla niego odpowiednich decyzji) była prowadzona na podstawie przepisów ogólnych (ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy Prawo budowlane), a nie na podstawie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (spec-ustawa drogowa), która przewiduje wyłączenie przepisów ogólnych i wydawanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi oraz pozwolenia na budowę na podstawie swoich przepisów.

Spec-ustawa drogowa obowiązywała od dnia 25 maja 2003 r., a więc była już w mocy w czasie wydawania zasadniczych decyzji administracyjnych. Nakazywała ona stosowanie swoich przepisów w odniesieniu do dróg krajowych, a badane przedsięwzięcia realizowane były na drodze krajowej. Rezygnacja z zastosowania spec-ustawy stanowiła **istotne** naruszenie prawa polskiego.

20. Zastosowanie spec-ustawy drogowej spowodowałoby, że do wniosków o decyzje wydawane na podstawie tej ustawy (decyzję o lokalizację drogi i pozwolenie na budowę) obowiązkowo dołączało się zawsze raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (art. 5 ust. 1 pkt 5) i art. 25 tej ustawy) - bez różnicowania na przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (spec-ustawa wyłącza stosowanie m.in. art. 51 ustawy Prawo ochrony środowiska dającego podstawę do określania listy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko).

Komisja Europejska może więc podnieść zarzut, że skoro Polska, korzystając z przyznanego dyrektywą luzu decyzyjnego, uznała poprzez przepisy spec-ustawy, że wszystkie przedsięwzięcia dotyczące dróg krajowych są przedsięwzięciami wymagającymi są przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko (skoro wymagają sporządzenia raportu), to rezygnacja z zastosowania przepisów tej ustawy powoduje sprzeczność z dyrektywą. Przyjęcie takiego formalistycznego sposobu rozumowania (który potencjalnie może być zastosowany przez Komisję) prowadziłoby do stwierdzenia, że rezygnacja z zastosowania spec-ustawy jest bardzo istotnym uchybieniem prawa wspólnotowego.

21. Można jednak argumentować, że sam fakt (nawet nieprawidłowej) rezygnacji z zastosowania spec-ustawy drogowej nie musi jeszcze automatycznie powodować niezgodności z dyrektywą 85/337/EWG, o ile prawidłowo przeprowadzono by procedurę OOS lub prawidłowo wykazano by dlaczego OOS nie była w danym przypadku wymagana. W przypadku, gdy uda się dowieść prawidłowości postępowania, to - przy podejściu

merytorycznym - można uznać, że rezygnacja z zastosowania spec-ustawy była uchybieniem **mało istotnym**.

22. Argumentacja popierająca powyższy „merytoryczny” sposób rozumowania jest obecnie jedynym sposobem „obrony” prawidłowości zrealizowanego przedsięwzięcia, dlatego też dalsza część niniejszego raportu skoncentrowana będzie na tym sposobie postępowania.

Etap pozwolenia na budowę

23. Opisywane przedsięwzięcie jest bez wątpliwości przedsięwzięciem podprogowym (poniżej 1 km). Z uwagi na brak odniesienia się do tego faktu w postępowaniu administracyjnym jedynym źródłem dowodowym może być dokumentacja techniczna. Jednocześnie brak jest natomiast jakiegokolwiek śladu analizy dodatkowych wymagań wynikających z postanowień § 3 ust. 2 obowiązującego wówczas rozporządzenia RM z 2002 r. – chodzi tu zwłaszcza o ewentualny wzrost emisji np. hałasu o 20% tak w fazie budowy (remontu) jak i w fazie przyszłej eksploatacji drogi. Jeżeli inwestor nie będzie mógł udowodnić przeprowadzenia analizy projektu pod tym kątem, to jest to **istotne** uchybienie tak z punktu widzenia przepisów polskich jak i wspólnotowych.

Przedsięwzięcie 2: Przebudowa drogi krajowej nr 78 na ul. Rybnickiej i Gliwickiej

24. Do przedsięwzięcia tego odnoszą się uwagi ogólne dotyczące przedsięwzięcia 1 (wskazane wyżej w pkt 19-22).

25. Przedsięwzięcie zostało prawidłowo zakwalifikowane jako należące do grupy II (raport OOS może być wymagany). Pozwolenie na budowę w ogóle nie odnosi się jednak bezpośrednio do zagadnień ochrony środowiska.

Bardzo istotnym uchybieniem prawa polskiego i **istotnym** naruszeniem prawa wspólnotowego jest jednak brak wszelkich śladów dokonania wymaganych uzgodnień.

26. Jakość raportu OOS jest niedostateczna, co jednak można uznać za **nieistotne** naruszenie prawa polskiego i wspólnotowego.

27. W dokumentacji nie ma śladów przeprowadzenia procedury udziału społeczeństwa (miało miejsce jedynie publiczne poinformowanie stron), co sugeruje, że procedura taka nie została przeprowadzona. Brak procedury udziału społeczeństwa stanowi **bardzo istotne** naruszenie prawa polskiego.

Stopień naruszenia prawa wspólnotowego mógłby być nieco łagodzony przez fakt podania do publicznej wiadomości informacji o wszczęciu postępowania i możliwości składania uwag i wniosków oraz o samej decyzji, jako że pojęcie strony odpowiada pojęciu „public concerned” (zainteresowanej społeczności), o którym mowa w art. 6 ust. 2 i art. 9 ust. 1 dyrektywy, która w okresie wydawania omawianego tu pozwolenia na budowę nakazywała, aby o wszczęciu postępowania było poinformowane społeczeństwo (public) w celu umożliwienia wypowiedzenia się zainteresowanej społeczności (public concerned, co odpowiada stronom postępowania).

Niestety jednak w momencie wydawania omawianego pozwolenia na budowę obowiązywał już przepis Prawa budowlanego ograniczający krąg stron w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę do inwestora oraz właścicieli, użytkowników wieczystych lub

zarządców nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu (art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego), co jest już określeniem zdecydowanie zbyt wąskim, aby uczynić zadość wymaganiom dyrektywy, która pojęcie zainteresowanej społeczności definiuje zdecydowanie szerzej. Dlatego też pominięcie procedury udziału społeczeństwa jest **istotnym** naruszeniem prawa wspólnotowego.

28. Analogiczne uchybienia - i analogicznej wagi - dotyczyły podania do publicznej wiadomości o wydanej decyzji.

Przedsięwzięcie 3: Modernizacja skrzyżowania ulic: Rybnicka - Milenijna - Cystersów

Przedsięwzięcie 4: Przebudowa mostu nad rzeką Ruda

Przedsięwzięcie 5: Przebudowa skrzyżowania ulic: Rybnicka - Łukowa

29. Sytuacja prawna trzech przedsięwzięć jest identyczna co uzasadnia wspólne omówienie. Z analizy dokumentacji jednoznacznie wynika, że dokonano mylnej kwalifikacji przedsięwzięć. Zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami wymagały one przeprowadzenia procedury OOS (raport fakultatywny).

Zaniechanie OOS to ewidentne i **bardzo istotne** naruszenie zarówno prawa polskiego jak i wspólnotowego.

Prawidłowe postępowanie powinno polegać na wystąpieniu z wnioskiem o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji. Pozwolenia na budowę zostały wydane z rażącym naruszeniem prawa (art. 156 Kpa).

V. Możliwe środki zaradcze

30. Przedsięwzięcia zostały już zrealizowane lub prace nad ich realizacją są już zaawansowane, nie ma więc możliwości uzupełniania czy ponawiania pewnych czynności związanych z wydawaniem decyzji zezwalających na jego realizację.

Na obecnym etapie można więc jedynie przygotować się do wyjaśnień w trakcie ewentualnej kontroli ze strony Komisji Europejskiej.

31. Odnośnie całości przedsięwzięcia polegającego na przebudowie odcinka drogi krajowej beneficjent powinien przede wszystkim argumentować, że OOS była w sumie przeprowadzana - choć wadliwie - dla odcinka 8 km, w ramach którego następnie realizowano trzy dodatkowe punktowe przedsięwzięcia (tu problemem będzie to, że owe trzy punktowe przedsięwzięcia nie były w pierwotnej OOS brane pod uwagę).

32. Beneficjent powinien próbować odnaleźć dokumenty poświadczające przeprowadzenie procedury udziału społeczeństwa zgodnie z ustawą POŚ (próby te wydają się jednak skazane na niepowodzenie - w dokumentacji nie było żadnych śladów wskazujących, że procedura taka mogła być przeprowadzona).

Na obronę prawidłowości procedur dotyczących tego przedsięwzięcia można przywoływać argumenty przytoczone wyżej w pkt 28.

33. Odnośnie owych trzech przedsięwzięć punktowych w zasadzie jedyną możliwością obrony jest wyszukanie w dokumentacji technicznej argumentów przemawiających za brakiem potrzeby przeprowadzenia dla niego OOS. Beneficjent powinien być przygotowany

do udowodnienia, że przedsięwzięcie te nie były powodem zwiększenia emisji. Inaczej mówiąc, argumenty te miałyby wskazywać, że nawet gdyby screening dla tego przedsięwzięcia był przeprowadzony, to i tak zakończyłby się odstępniem od raportu (pełnej oceny).

34. Odnośnie przedsięwzięcia polegającego na przebudowie wiaduktu (w 2004 r.) beneficjent powinien też mieć przygotowane dokumenty potwierdzające, że realizacja przedsięwzięcia nie zwiększyła emisji (natężenia ruchu powodującego emisję) - być może pomocne byłyby tu badania natężenia ruchu przeprowadzone przed i po realizacji przedsięwzięcia. Udokumentowanie braku wzrostu emisji o 20% podczas samej budowy obecnie nie jest już raczej możliwe.

Data przeprowadzenia kontroli: 17 marca 2008 r.